

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **JUDr. Z. A.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 29. 11. 2011, čj. 10421/11-1500-505332, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 1. 2015, čj. 15 Af 46/2012-53, o námitce podjatosti soudce JUDr. Radana Malíka vznesené žalobcem v řízení vedeném u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 9 Afs 134/2015,

t a k t o :

Soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Radan Malík **není vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 9 Afs 134/2015.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností ze dne 5. 6. 2015 napadl rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 1. 2015, čj. 15 Af 46/2012-53, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 29. 11. 2011, čj. 10421/11-1500-505332.

[2] Kasační stížnost byla zapsána pod sp. zn. 9 Afs 134/2015 a dle rozvrhu práce je k jejímu projednání a rozhodnutí určen senát ve složení: JUDr. Radan Malík, JUDr. Barbara Pořízková a JUDr. Petr Mikeš.

[3] V podání ze dne 15. 6. 2015 vznesl stěžovatel námitku podjatosti soudce JUDr. Radana Malíka z důvodu „*porušení práva žalobce na nedotknutelnost lidské důstojnosti, porušení zájmu zneužití státní moci k nelidskému ponižujícímu zacházení, porušení práva na ochranu života a porušení práva na nezávislý a nestranný soud*“. Námitka se zakládala na nesouhlasu stěžovatele s přípisem Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2015 podepsaným JUDr. Radanem Malíkem a reagujícím na žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků v řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel byl v přípise poučen ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a byl vyzván, aby pravdivě písemně do přiloženého formuláře vyplnil údaje o své majetkové situaci (příjmy, výdaje) a s ohledem na seps kasační stížnosti v Curychu rovněž uvedl zdroj příjmů k cestě a pobytu v zahraničí. Dle stěžovatele je (však) v rozporu s čl. 2 odst. 4 Ústavy požadovat po něm pro účely rozhodování o jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků údaje o jeho výdajích (na stravu, ošacení, bydlení, cestovné) a o „*milodarech*“ mu poskytnutých příbuznými a dalšími osobami.

[4] Soudce JUDr. Radan Malík k námitce podjatosti uvedl, že nemá žádný poměr k věci, k účastníkům ani jejich zástupcům.

[5] Námitka podjatosti byla postupem podle § 8 odst. 5 s. ř. s. předložena k rozhodnutí jinému senátu Nejvyššího správního soudu, který o ní uvážil následovně.

[6] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr ke věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[7] Integrovaná součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy).

[8] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 odst. 1 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, čj. Nao 19/2003-16).

[9] Stěžovatel námitku podjatosti soudce JUDr. Radana Malíka založil na skutečnosti, že jej soudce přípisem vyzval k uvedení (konkrétních) důvodů žádosti o osvobození od soudních poplatků, resp. k unesení břemene tvrzení a důkazního břemene dle § 36 odst. 3 s. ř. s.

[10] Nestrannost soudce se zkoumá jednak ze subjektivního a jednak z objektivního hlediska. Subjektivní kritérium vypovídá o osobním přesvědčení účastníka řízení nebo samotného soudce, že v daném případě neměl by pro podjatost rozhodovat soudce k projednání a rozhodnutí věci povolany, objektivní kritérium naproti tomu stvrzuje, zda soudce skýtá dostatečné záruky vylučující jakékoliv legitimní pochybnosti o jeho nestrannosti. V dané věci bylo subjektivní stanovisko stěžovatele podnětem k tomu, aby se Nejvyšší správní soud podjatostí soudce JUDr. Radana Malíka zabýval. Subjektivní náhled uvedeného soudce, jak vyplývá z jeho vyjádření, svědčí naopak o tom, že se za podjatého v souzené věci nepovažuje.

[11] Z hlediska objektivního má při posuzování námitky podjatosti v této věci klíčový význam ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., věta třetí, podle níž *[d]ůvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Okolnosti spočívající v postupu soudce JUDr. Radana Malíka ve věci sp. zn. 9 Afs 134/2015 již proto nemohou být důvodem pro jeho vyloučení. K tomu je třeba dále doplnit, že v přípisě podepsaném jmenovaným soudcem byl stěžovatel toliko poučen o podmínkách stanovených v § 36 odst. 3 s. ř. s. a o tom, jak lze břemeno tvrzení a důkazní břemeno unést; je jen na stěžovateli, domáhajícím se výjimečného benefitu osvobození od soudních poplatků, zda a jakým způsobem svou žádost odůvodní a doloží. Přípis se svým obsahem nijak nevyňikal ustálenému soudnímu poučení; nepodává se z něj zájem jmenovaného soudce na projednávané věci a jejím výsledku ani přátelský či naopak zjevně nepřátelský postoj jmenovaného soudce ke stěžovateli.

pokračování

[12] Vzhledem k tomu, že stěžovatelem namítané okolnosti nemohou být ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. důvodem pro vyloučení soudce, a jiné skutečnosti stěžovatel netvrdil, rozhodl desátý senát Nejvyššího správního soudu tak, že soudce JUDr. Radan Malík není vyloučen z projednávání a rozhodování věci sp. zn. 9 Afs 134/2015.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2015

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu